

Täysistunto

Torstai 25.2.2021 klo 16.02—19.46

10. Lakialoite laiksi ympäristönsuojelulain 27 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 48/2020 vp Kaisa Juuso ps ym.

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ympäristövaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Aloitteen ensimmäinen allekirjoittaja, edustaja Juuso.

Keskustelu

18.54 **Kaisa Juuso ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuulivoimateollisuus on valtaamassa tuhansien järvien, harjujen ja vaarojen maan valtavalla voimalla. Maassamme on pelkästään tänä vuonna vireillä 249 tuulivoimahanketta. Suomeen suunnitellaan maailman suurimpia tuulivoimaloita, joiden lapakorkeus ylettyy jopa 300 metriin.

Tuulivoimatutkimus on Suomessa vasta alkutekijöissä, mutta maailmalla tuulivoimaa on tutkittu jo pitkään. Vajaa vuosi sitten tuulivoimateollisuuden edustajat Suomessa riemuitsivat, kun THL julkisti tutkimuksen, jonka mukaan infraäänelle altistuminen ei selitä tuulivoimaan liittyvää oireilua. Professori emeritus Kimmo Suomi on juuri julkaistussa tutkimuksessaan osoittanut, että tämä tutkimus ei täytä tieteelliselle tutkimukselle asetettuja kriteereitä lähestulkoonkaan eikä se siten ole validi eikä uskottava — eli se siitä.

Tuulivoimaan liitetään jo olemassa olevien kansainvälisten tutkimusten mukaan monenlaista oireilua: uniongelmia, päänsärkyä, pahoinvointia ja niin edelleen. Unenpuute vuorostaan on yhteydessä useisiin sairauksiin: Riski sairastua sydän- ja verisuonitauteihin kasvaa. Sillä on selvä yhteys mielialaan sekä masentuneisuus- ja ahdistuneisuushäiriöihin. Vastustuskyky alenee, ja stressimekanismit aktivoituvat.

Tällä hetkellä tuulivoimakaavat etenevät kunnissa usein ilman ympäristölupaa. Virkamiehet ja päättäjät luottavat sokeasti ympäristövaikutusten arviointeihin, joita tuulivoimayhtiöt teettävät omilla konsulteillaan. Nämä selostukset ovat pitkiä, usein satoja sivuja paksumia eepoksia. Ympäristövaikutusten arviointimenettely kylläkin tukee suunnittelu- ja päätöksentekoprosessia tuottamalla hankkeen ympärille... [Puhujan mikrofonin sulkeutuu]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Anteeksi, edustaja Juuso, nyt joku vie mikrofonin — no, nyt se lähti päälle

Elikkä peruutan nyt vähän, kun tuo mikrofonin oli pois päältä. — Eli ympäristön yva-menettely kylläkin tukee suunnittelu- ja päätöksentekoprosessia tuottamalla hankkeen ympä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 15/2021 vp

ristövaikutuksiin liittyvää tietoa. Sillä on tarkoitus pyrkiä sovittamaan yhteen eri näkökulmia ja tavoitteita, mutta se ei itsessään ole päätöksentekomenettely. Merkille pantava on se fakta, että arvioidut haitat ympäristölle ovat todellakin pelkkiä arvioita ja todellisuus voi rakentamisen jälkeen olla aivan muuta.

Arvoisa puhemies! Ympäristönsuojelulain mukaan lakia sovelletaan teolliseen ja muuhun toimintaan, josta aiheutuu tai saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista. Lain mukaan pilaantumisella tarkoitetaan muun muassa terveyshaittaa, haittaa luonnolle ja sen toimintoille, luonnonvarojen käyttämisen estämistä tai vaikeutumista, ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä, ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä, vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle.

Suomen tuulivoiman rakentamista koskeva lainsäädäntö on laadittu aikana, jolloin suurimmat tuulivoimalat olivat teholtaan ja kooltaan selvästi nykyisin rakentamis- ja suunnitteluvaiheessa olevia pienempiä. Lainsäädännön voidaankin katsoa jääneen jälkeen voimalarakentamisessa tapahtuvasta kehityksestä. Voimassa oleva ympäristönsuojelulaki ei siis edellytä tuulivoimaloilta ympäristölupaa — ei, vaikka me tiedämme, että ne aiheuttavat terveyshaittoja osalle voimaloiden lähistöllä asuville ihmisille. Tiedämme, että porot pakenivat voimaloiden läheisyydestä, kansallismaisemat tuhoutuvat, alueen virkistyskäyttömahdollisuudet vähenevät, matkailuelinkeino kärsii ja kiinteistöjen arvo voimaloiden läheisyydessä laskee.

Arvoisa puhemies! Tuulivoimaloille voidaan toki hakea ympäristölupa myös jälkepäin, jos voidaan osoittaa, että ympäristövaikutuksen arvioinnissa ilmoitetut raja-arvot esimerkiksi melun osalta ylittyvät. Sen osoittaminen ja luvan hakeminen jälkikäteen on kuitenkin pitkä prosessi, joten järkevämpää olisi, että ympäristölupa olisi pakollinen ja että se pitäisi hakea jo ennen rakentamisen aloittamista. Se suojaisi nykyistä paremmin asukkaita tuulivoimaloiden aiheuttamilta haitoilta. Luvanvaraisuus parantaisi samalla tuulivoimaloiden paikallista ja alueellista hyväksyttävyyttä ja viranomaisen mahdollisuutta puuttua tilanteeseen ja toimia silloin, jos tuulivoimalan aiheuttamia, ympäristölupaan asetettuja lupaehtoja ylittäviä ympäristöhaittoja kaikesta huolimatta syntyy.

Arvoisa puhemies! Pyydän, että välittäte huoleni hallitukselle, terveiseni ympäristöministeri Krista Mikkoselle, joka ei nyt ole paikalla: Pyydän, että he tuovat esittämäni lakimuutoksen pikimmiten eduskunnan käsittelyyn. Ei riitä, että meillä on maailman puhtain ilma, meillä pitäisi olla tavoitteena myös maailman tervein kansa.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elomaa.

19.00 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Kun puhutaan tuulivoimaloista nykyään, ei voida tuudittautua siihen, että puhutaan jostain romanttisesta pikku tuulimyllystä, vaan kysymys on suuresta voimalasta, järeistä laitoksista, parisataa metriä korkeista rakennelmista, ja usein niitä on useita, on tällaisia tuulivoimapuistoja. En ole periaatteessa tuulivoimaa vastaan, mutta niiden sijoituspaikka ei saisi olla asuntojen lähellä, missä ei oikein edes tuule. Jos on tuulivoimala pystytetty, niin sen pitäisi olla paikassa, missä myös tuulee, että siitä olisi todellista hyötyä sähkön tuottamisen suhteen.

Tänä päivänä tuulivoimaloita on myös aivan asuntojen läheisyydessä, ja monet henkilöt ovat sitä mieltä, että jos he haluaisivat muuttaa, ja jotkut ovat muuttaneetkin monista eri syistä, niin he eivät saa sille asunnolleen tarpeeksi korkeaa hintaa, koska tuulivoimalan läheisyys rasittaa ja saa arvon talossa heikommaksi. Mutta vielä vakavampi asia on se, mistä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 15/2021 vp

monesti puhutaan ja on todettukin, että infraääni aiheuttaa terveydellisiä ongelmia, pitkäaikais- ja yhteisvaikutuksia ihmisille. Tätä asiaa ei ole oikein kunnolla tutkittu, joten ennen kuin rakennetaan näin suuria laitoksia, pitäisi tämä asia tutkia tarkkaan.

Tuulivoimaloiden korkeudet tulevaisuudessa tulevat olemaan jopa sata metriä entistäkin korkeampia ja tehot kolminkertaisia, ja nyt näitä tuulivoimaloita on rakenteilla, tuulivoimapuistoja, jo jopa yli kaksisataa Suomeen, elikkä ne terveyshaitat, mitä tuulivoimalan rakentamisesta ja tuulivoimaloista tulee, pitäisi tutkia tarkkaan, koska tuulivoimaa rakennetaan tällä hetkellä niin paljon, ja tämä, onko haittoja terveydellisesti, on jäänyt vähän lapsipuolen asemaan.

Tämän edustaja Juuson aloitteen tavoitteena on rajoittaa tuulivoimaloiden aiheuttamia ympäristövaikutuksia, ja näin ollen kannatan edustaja Juuson aloitetta.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäenpää.

19.03 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Meillä on käsittelyssä edustaja Juuson tekemä aloite, jossa tuulivoiman rakentamista tai tuulivoiman vaikutuksia ympäristöön pyritään mielestäni rajoittamaan, ja tämä on hyvä asia.

Suomessa on tällä hetkellä rakenteilla useita kymmeniä, saattaa olla jopa satoja tuulivoimapuistoja, joita on markkinoitu täysin ympäristöystävällisinä ja päästöttöminä vaihtoehtoina. Kun otetaan sen tuulivoiman rakentamisessa syntyneet päästöt huomioon — betonin määrä, teräksen käsittely, sen generaattorin kaikki asiat, mitä sinne sisälle on rakennettu — niin uskon, että sen vaikutukset ympäristölle ovat erittäin haitalliset tai suuret. Se ei ole mitään päästötöntä energiaa.

Sitten, minkälainen vaikutus sillä on ihmiseen? On täysin käsittämätöntä, että Kiinassa on kehitetty infraääniasia, joka aiheuttaa ihmiselle pahoinvointia, päänsärkyä. Sillä pyritään lamaannuttamaan kansaa tai vastustajaa siellä. Infraääntä tämä tuulivoimala tuottaa yhtä lailla, ja se on ihmiselle ja ihmisen terveydelle haitallista, semmoista ääntä, jota ihminen ei kuule, ja se on vaikea käsittää, kun puhumme infraäänestä, koska se on semmoinen ääni, jota ei kuule.

Tämä on monien kuntien kohtalonkysymys, miten ihmiset pystyvät enää asumaan niillä paikkakunnilla, joille tuulivoimaa rakennetaan laajassa mittakaavassa. Kotikunnassani Ilmajoella on pystytty tekemään päätös viime vuoden lopulla, että siellä on asetettu kolmen kilometrin suojaetäisyys, joka käytännössä tarkoittaa sitä, että sinne ei rakenneta enää tuulivoimaa. Siellä on kaksi tuulivoimapuistoa: kaksi myllyä ja toisessa muistaakseni 17 myllyä. Osa ihmisistä vannoo, että niistä ei kuulu mitään, mutta kun kuuntelee osaa lähellä asuvista ihmisistä, niin heillä on pahoinvointia ja välillä sieltä kuuluu melua ja välillä ihminen tuntee sen, että siellä on joku jyskyttävä vispilä, joka aiheuttaa ongelmia joillekin — en sano, että se aiheuttaa kaikille. Kaikki henkilöt eivät ole pähkinöillekään allergisia mutta osa on. Se on vähän sama asia, että toiset sen tuntevat eri lailla.

Tähän loppuun lyhyesti vain, että kannatan edustaja Juuson tekemää aloitetta.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Meri.

19.07 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten puolue ja eduskuntaryhmä ovat jo vuosia rohkeasti ottaneet tämänkin aiheen esille, ja viime hallituskaudella myös tätä asiaa selvitettiin. Kuten tuossa aikaisemmissa puheenvuoroissa tuli esille, niin ihmiset ovat

Pöytäkirjan asiakohta PTK 15/2021 vp

hyvin erilaisia ja kokevat eri asiat eri tavoin. Olen itse tavannut näitä henkilöitä, jotka ovat asuneet tuulivoimaloiden ja tuulivoimapuistojen läheisyydessä, ja he ovat itse kertoneet näistä omista oireistaan, ja muun muassa tällaisia oireita on ollut kuin sydämen ja verenkiertoelimistön oireita, ja tämä infraääni on tosiaan sellainen, jota kaikki eivät voi kuulla, tai sitä ei välttämättä voi kuulla lainkaan, vaan se on sellainen, että sitä ei pysty havaitsemaan kuin tietyillä laitteilla. On selvitetty, että näillä ihmisillä, jotka ovat palanneet sitten asumaan tämmöiselle alueelle, nämä oireet on palanneet.

Haluaisin kertoa esimerkkinä tämmöisen perheen, jonka tapasin, ja heillä oli omakotitalo rakennettu lähelle tämmöistä tuulivoimalaa. Heille tuli siellä erilaisia oireita, pahoinvointia, ja he kertoivat hyvin pienestä lapsestaankin, joka ei osannut vielä puhua, että hän teki tällä tavalla, niin kuin korville näin, [Puhuja painaa käsillä korviaan] että ihan selvästi jotakin ääntä oli, mistä hän kärsi. En usko — kun joskus sanotaan, että se on ehkä kuvitelmia — että pieni lapsi tällaista voisi kuvitella. No, he joutuivat asumaan sitten vuokralla, ja tämä omakotitalo on tyhjiään, eihän sitä voi kellekään vuokrata. He haluaisivat siellä asua, ja aina, kun he palaavat sinne, niin perheen oireilu alkaa, ja tämä on erittäin tärkeä asia huomata.

Meidän täytyy muistaa, että meillä on ollut tämä huonosta sisäilmasta sairastuneiden asia myös esillä, ja jotkut ihmiset ovat naureskelleet joskus vuosia sitten, että ”mikäs ihmeen sähköallergia” ja ”mikäs ihmeen sisäilmasairastunut” ja että ”taidat olla enemmän hoidon tarpeessa”, kunnes nyt me olemme saaneet siitäkin asiasta lisää tietoa ja ihmisiä on alettu ottaa vakavasti. Mutta tästä huonosta sisäilmasta sairastuneiden ja infraäänistä sairastuneiden osalla on vielä paljon tätä, että todetaan, että teillä on kyllä enemmän tuolla korvien välissä ongelmaa. Meidän on hyvä muistaa, että muistaakseni 70-luvulla vielä migreeniäkin pidettiin luulosairautena, kun ei sitä pystynyt oikein toteamaan. Eihän särkeä pysty kellekään tuomaan esille.

Kannatan lämpimästi perussuomalaisten edustaja Juuson aloitetta, ja hyvä, että tästäkin tuli puhetta, vaikka näin iltamyöhäisellä. Tämä on erittäin tärkeä puheenaihe. Monenlaisia energiamuotoja tarvitaan, ja tuulivoima varmaan on yksi osa sitä, mutta siinä on paljon tämmöisiä asioita ihmisille ja myös eläimille, esimerkiksi linnuille, jotka täytyy joka tapauksessa huomioida. Ne eivät mene pois silmät sulkemalla. — Kiitos, puhemies.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ympäristövaliokuntaan.